

Mogućnost razvoja karijere u interesu je svakog pojedinca, ali i društva. Zadatak kontrolinga je koordinacija sustava upravljanja ljudskim resursima sa sustavom planiranja, kontrole, informacijskim sustavom te sustavom organiziranja. Kontroling se uz ostale poslove bavi i pitanjima koja su vezana uz zaposlene i njihovu odgovornost za ostvarivanje sustava vrijednosti. S obzirom na to da je upravljanje ljudskim potencijalima jedna od funkcija menadžmenta, možemo zaključiti da je jedan od glavnih menadžerskih zadataka dobro poznavanje vlastitih zaposlenika, njihovih znanja i sposobnosti te razine motiviranosti za posao koji obavljaju.

Da su ljudski resursi bitni za kontrolinga, dokazuje činjenica da upravljanje ljudskim potencijalima čini jedan od instrumenata djelovanja kontrolinga. Tri su osnovna razloga uloge kontrolinga u upravljanju ljudskim potencijalima:

1. kontroling omogućuje pravodobno uočavanje ranih signala, odnosno problematičnih područja vezanih za ljudske resurse, što osigurava da društvo pravodobno odgovori na izazove unutarnjeg i vanjskog okruženja
2. kontinuiranom provedbom kontrolinga ljudskih resursa osiguravaju se kontinuirana poboljšanja, odnosno stalno unaprjeđivanje učinkovitosti i djelotvornosti svih vidova poslovanja vezanih za zaposlenike
3. kontroling u funkciji upravljanja ljudskim potencijalima osigurava da cjelokupna filozofija odnosa

prema ljudima nekog društva bude u skladu s njezinom strategijom na najvišoj razini.

Primjena kontrolinga u funkciji upravljanja ljudskim resursima omogućuje menadžerima bolji pregled kvalitete rada i sposobnost svojih zaposlenika. Nastoje se i povezati uložena sredstva u ljudski kapital s ostvarenim povratom na uloženo, radi spoznaje koje aktivnosti donose rezultat, a koje treba reducirati ili eliminirati. Kontroling ima zadatak u povezivanju ljudskih potencijala s potrebama i ciljevima društva ili njegovih cjelina. Možemo zaključiti da je povezanost funkcije kontrolinga i funkcije upravljanja ljudskim potencijalima od ključne važnosti u suvremenim organizacijama.

10. ZAKLJUČAK

Kontroling nisu samo tablice ili grafikoni, izvješća ili prezentacije, kao što se često misli. Kontroling su znanje i umijeće, filozofija upravljanja na temelju ekonomske logike racionalnosti, skup multidisciplinarnih znanja koja su potrebna kako bi se na osnovi bezbrojnih podataka iz društva i izvan njega prikupio optimalan broj informacija koje su menadžerima, dakle onima koji odlučuju, nužne za kvalitetno odlučivanje. Sastoji se od integriranog sustava upravljanja koji u osnovi ima sustav vrednota - viziju, misiju i ciljeve - kao temelj poslovne politike društva. Kontroling, zatim, objedinjuje planiranje, kontrolu, informiranje, organizaciju i upravljanje ljudskim potencijalima.

GRAĐANSKO PRAVO

Damir JELUŠIĆ, dipl. iur.*

Projekt osobnog asistenta za osobe s najtežom vrstom i stupnjem invalidnosti

UDK 657.2

Autor u članku prezentira uvjete potrebne za stjecanje statusa osobnog asistenta i uvjete koje osoba treba ispuniti da bi imala status osobe s najtežom vrstom i stupnjem invalidnosti.

1. UVOD

Još od 2006. godine, prvo putem tada postojećeg Ministarstva branitelja, obitelji i međugeneracijske solidarnosti, a potom Ministarstva socijalne politike i mladih¹, provodi se pilot-projekt osobnih asistenata² za osobe s najtežom vrstom i stupnjem invalidnosti, a provodi se na temelju dokumenta pod nazivom Naputak za pripremu i provedbu projekta osobni asistent za osobe s najtežom vrstom i stupnjem invaliditeta.

U ovom ćemo radu, stoga, prezentirati uvjete potrebne za stjecanje statusa osobnog asistenta i osobe s najtežom vrstom i stupnjem invalidnosti, temeljna obilježja tog projekta, prikazati način kontraktualnog reguliranja odnosa između osobnih asistenata, udruga osoba s invalidnošću i voditelja projekata, problematizirati vrstu i pravnu prirodu dokumenta na temelju kojega se projekt provodi i kritički se referirati na činjenicu da je već gotovo cijelo desetljeće riječ o pilot-projektu koji nikako da doživi normativno uređivanje donošenjem zakona o osobnom asistentu civilnih osoba s najtežom vrstom i stupnjem invalidnosti jer je to minimum minimuma koji zavrjeđuju korisnici usluga osobnog asistenta odnosno osobe s najtežom vrstom i stupnjem invalid-

* Odvjetnik u Odvjetničkom društvu Vukić, Jelušić, Šulina, Stanković, Jurčan & Jabuka d.o.o. Rijeka

¹ www.mspm.hr

² Izrazi u ovom radu korišteni u muškom rodu, primjerice *asistent* ili *njegovatelj*, rodno su neutralni odnosno na jednak način obuhvaćaju muški i ženski rod.

nosti kao, nesumnjivo i neupitno, pripadnici najranjivije društvene skupine.

2. UVJETI POTREBNI
ZA STJECANJE STATUSA OSOBNOG
ASISTENTA I OSOBA S NAJTEŽOM
VRSTOM I STUPNJEM INVALIDNOSTI

2.1. UVJETI KOJE MORAJU ISPUNJAVATI
KORISNICI OSOBNOG ASISTENTA

Korisnici osobnog asistenta mogu biti osobe kojima je potrebna pomoć u obavljanju poslova kao što su:

- osobna briga
- higijena (pranje zubi, umivanje, tuširanje, kupanje, pranje kose, češljanje, rezanje noktiju), pomoć pri ustajanju iz kreveta i odlasku u krevet
- odijevanje i svlačenje
- pomoć pri obavljanju fizioloških potreba
- pomoć pri hranjenju i pijenju
- pripremanje obroka
- davanje lijekova
- pomoć pri sitnim kućnim poslovima (pospremanje stola, papira, knjiga, časopisa, dodavanje pomagala, pri listanju knjige, pisanju, održavanju prostorija)
- obavljanje kupovine
- pomoć prema fizičkim potrebama (transfer krevet-kolica, pomoć pri telefoniranju i slično), obavljanje administrativnih poslova
- odlazak liječniku (uputnice, doznake, recepti)
- odlazak u banku, poštu, dostava i podizanje razne dokumentacije
- pomoć pri uspostavljanju i olakšavanju komunikacije
- pratnja i pomoć u različitim socijalnim aktivnostima.

Na navedene se kriterije i uvjete koje moraju ispunjavati korisnici osobnog asistenta može izreći čitav niz kritika i objecka od kojih ćemo mi akcentirati dvije najrelevantnije.

- Prvo, korisnici ne bi smjeli biti definirani prema vrstama pomoći koja im je potrebna nego prema stupnju i vrsti invalidnosti.
- Drugo, iz Naputka je nejasno, što onda otvara neslućene granice proizvoljnosti i samovoljnosti u odabiru korisnika, trebaju li oni, da bi stekli status, imati potrebu za svim navedenim vrstama pomoći *in cumulo* ili je za stjecanje statusa dovoljno da imaju potrebu samo za nekim vrstama pomoći i asistenture.

2.2. UVJETI KOJE MORAJU
ISPUNJAVATI OSOBNI ASISTENTI

Uvjete koje moraju ispunjavati osobni asistenti su, kolektivno rečeno, podijeljeni u tri *ešalonu*.

Dakle, tri su temeljna uvjeta:

- da je osobni asistent prije podnošenja prijave bio nezaposlen
- da ima najmanje srednju stručnu spremu, SSS
- da je završio najmanje osnovnu školu i da ima Potvrdu da je završio tečaj za njegovatelja.

Referirajući se na ta tri navedena uvjeta, prvo, potrebnim i nužnim smatramo samo završavanje tečaja

za njegovatelje kako bi se svi oni asistenti koji nisu medicinske struke barem minimalno educirali o poslovanju i skrbi i njege koju zahtijevaju osobe s najtežom vrstom i stupnjem invalidnosti. Drugo, *argumentum in contrario*, sve ostale uvjete karakteriziramo nenutnim i nepotrebima, pukim suvišnim administriranjem i kompliciranjem. Jer, treće, gorenavedeni poslovi koje obavljaju osobni asistenti su poslovi najmanjeg stupnja složenosti i zahtjevnosti pa je krajnje neadekvatno i nedokučivo zbog čega bi za njihovo obavljanje trebalo čak i osnovnoškolsko obrazovanje, a kamoli srednjoškolska stručna sprema. Naposljetku, četvrto, još je nejasnije i nedokučivije zbog čega je jedan od uvjeta i uvjet potrebne nezaposlenosti.

Nadalje, prelazeći na sljedeća tri uvjeta, kandidat za osobnog asistenta uz prijavu mora priklopiti tri javne isprave - liječničku potvrdu o općoj psihofizičkoj i zdravstvenoj sposobnosti, uvjerenje da protiv njega nije pokrenut kazneni postupak i potvrdu da mu nije oduzeta poslovna sposobnost.

U kontekstu tih uvjeta, također, imamo stanovite objecka. Prvo, nije nužno da osobni asistent bude potpuno zdravstveno sposoban; dovoljno je da to bude u mjeri da fizički može konkretnom korisniku pružiti sve potrebne usluge odnosno pomoć. Drugo, umjesto uvjerenja da protiv kandidata nije iniciran kazneni postupak, kudikamo bi razumniji i potrebniji uvjet bio dostava uvjerenja o kaznenopravnoj neosudivanosti.

Konačno, u uvjetno rečeno trećem *ešalonu* uvjeta, dva su negativna uvjeta odnosno pretpostavke za stjecanje statusa asistenta.

Prvo, osobni asistent ne može biti osoba s kojom je korisnik sklopio ugovor o doživotnom ili dosmrtnom uzdržavanju.

Drugo, osobni asistent ne može biti član obitelji, osim u iznimnim slučajevima. Kritiku na ovom mjestu upućujemo zato što nije propisano koji su to iznimni slučajevi što opet, naravno, širom otvara vrata za arbitrarnost, nejednakost, diskriminaciju, manipulacije i makinacije.

2.3. OSTALI PODATCI O PILOT-PROJEKTU

Od ostalih bitnih podataka o pilot-projektu iz sadržaja Naputka proizlazi:

- pravo korisnika da sam odabere osobnog asistenta. U protivnom, može ga odabrati posredovanjem udruge osoba s invalidnošću koja vodi projekt;
- korisnici imaju pravo tražiti promjenu osobnog asistenta, izraziti mišljenje o asistenciji koju koriste ili sugerirati odabir određene osobe;
- svakom se korisniku može odobriti najviše 20 sati asistencije tjedno, dakle 80 sati mjesečno, a u svrhu je procjene broja potrebnih sati asistencije za svakog korisnika mjerodavnom Ministarstvu potrebno dostaviti ispunjenu Listu procjene i plaćenja potreba;
- cijena sata pružanja usluge osobne asistencije iznosi 25,00 kuna neto;
- broj radnih sati osobnog asistenta uključuje fleksibilno radno vrijeme te mogućnost rada nerad

nim danima i blagdanima te večernjim satima, a prema dogovoru korisnika i osobnog asistenta.

U kontekstu gorenavedenog bjelodano je da je maksimalan broj sati asistenture mjesečno 80. Mjesec sastoji od 30 dana ima 720, a onaj sastojeci od 31 dan, 744 sata. Dakle, trenutačno je asistenturom, u vremenskom kontekstu, **pokriveno 11 % odnosno 10,75 % mjesečno potrebne asistenture**. Jer, ovaj je pilot-projekt, *nomen est omen*, namijenjen osobama s najtežom vrstom i stupnjem invalidnosti. Takvim osobama asistentura nije potrebna 2,58 sati dnevno, koliko im trenutačno financira država, nego 24 sata dnevno 7 dana u tjednu 365 dana u godini.

S obzirom na navedeno, **ostaje otvoreno pitanje što je s preostalih 21,42 sata dnevno?** Posebice ako uzme u obzir da je riječ o osobama s najtežom vrstom i stupnjem invalidnosti koji nisu u mogućnosti samostalno obavljati osnovne životne funkcije. Posebno se aktualizira pitanje što je s onom **kategorijom osoba s najtežom vrstom i stupnjem invalidnosti koji u domaćinstvu nemaju članova obitelji koji bi im ih mogli osigurati ni, naravno, financijskih sredstava** da za to preostalo dugo vrijeme plate tuđu skrb i njegu odnosno asistenturu. Izračun je, naime, krajnje jednostavan: cjelodnevna asistentura korisnika stoji točno 600,00 HRK, 18.000,00 odnosno 18.600,00 HRK mjesečno.

2.4. RADNOPRAVNI STATUS ASISTENATA, TE NAČIN PROVEDBE PILOT-PROJEKTA I REGULIRANJE ODNOSA UDRUGA, KORISNIKA, OSOBNIH ASISTENATA

Mjerodavno ministarstvo **provodi pilot-projekt putem udruga osoba s invalidnošću** koje se prijave na natječaj. Udruga je prije početka provedbe projekta s osobnim asistentima obvezna sklopiti **ugovore o radu na određeno vrijeme ili ugovore o radu na neodređeno vrijeme**.

Dakle, drugim riječima, osobni asistenti u svojstvu radnika s udrugama u svojstvu poslodavaca zasnivaju radni odnos sa svim radnopravnim učincima koji proizlaze iz tog odnosa. Jedan je od njih, primjerice, **da se asistentima plaćaju obvezna osiguranja** razmjerno vremenu provedenom na radu, u polovini punoga radnog vremena, a drugi da imaju **pravo na plaćeni godišnji odmor**.

Nadalje, udruga je prije početka provedbe projekta obvezna s korisnicima sklopiti **ugovore o suradnji za osiguravanje osobnog asistenta** te u roku od 8 dana od, računajući od dana potpisivanja, po jedan primjerak svih ugovora dostaviti mjerodavnom Ministarstvu.

Konačno, treće, udruga je prije početka provedbe projekta i s **voditeljima projekata obvezna sklopiti ugovore o djelu** ako isti nisu radnici udruge, a ako jesu, njihov je plaćeni rad na mjestu voditelja projekta potrebno iskazati kroz udio u bruto-plaći zaposlenika voditelja projekta.

Voditelj projekta obvezan je:

- koordinirati rad osobnih asistenata
- pratiti rad osobnih asistenata na terenu i zadovoljstvo korisnika pruženom uslugom
- voditi evidenciju o mjesečnim izvješćima osobnog asistenta i korisnika

voditi evidenciju o broju iskorištenih sati osobnog asistenta

na kraju provedbe pripremiti evaluaciju provedbe projekta za svakog korisnika ponaosob.

U kontekstu navedenog, *de lege ferenda*, kada navedena materija jednom bude normativno regulirana na zakonskoj i podzakonskoj razini, **smatramo kako se asistentura ne bi trebala isključivo provoditi putem udruga osoba s invalidnošću**, i to zbog više razloga od kojih ćemo apostrofirati dva esencijalna.

Prvi smo već uzgredno spomenuli, a sastojeci je u tome da takvo rješenje **otvara golem prostor za volontizam i arbitrnost**.

Drugi razlog leži u činjenici da država, na temelju Zakona, vodi Registar o osobama s invaliditetom³, ima potrebne podatke o (ne)ispunjavanju kriterija za stjecanje statusa korisnika, financira asistenturu putem tijela državne uprave te je u svakom smislu više nego kapacitirana za obavljanje tog posla. Osim toga, *in ultima linea*, to je **njezina ustavna obveza na temelju više ustavnih osnova**.

3. PROBLEMATIČNA PRAVNA PRIRODA NAPUTKA NA TEMELJU KOJEG SE PILOT-PROJEKT (PRO)VODI

U nastavku ćemo **iznijeti neka pravna promišljanja o pravnoj prirodi Naputka o pripremi i provedbi projekta osobnog asistenta za osobe s najtežom vrstom i stupnjem invaliditeta**.

U tom smislu, **prvo**, akcentiramo da je iz njegova sadržaja sasvim razvidno jedino tko ga je donio i kada – tadašnje Ministarstvo branitelja, obitelji i međugeneracijske solidarnosti 8. ožujka 2011. godine. Dakle, u smislu određaba Uredbe o uredskom poslovanju⁴, on **nije neupravni akt** jer ne sadržava klasifikacijsku oznaku, urudžbeni broj, potpis ni pečat. Drugim riječima, formalnopravno je insuficijentan da bi bio neupravni akt u smislu mjerodavnih odredaba navedene Uredbe.

Drugo, on zasigurno **nije ni pojedinačni upravni akt**, i to iz barem dva razloga. Prvo, zato što su njegove karakteristike eksternost i apstraktnost sadržaja, a drugo jer ne sadržava obvezne elemente upravnog rješenja normirane odredbom čl. 98/1. Zakona o općem upravnom postupku⁵ niti se, uostalom, tako zove.

Treće, na temelju tzv. norme o nadležnosti regulirane odredbom čl. 3/2. Zakona o upravnim sporovima (dalje: ZUS)⁶ prema kojoj je za prosudbu relevantno tijelo koje ga je donijelo, isti **nije ni opći odnosno općenormativni akt** jer ga nisu donijela tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, pravne osobe koje imaju javnu ovlast ili pravne osobe koje obavljaju javnu službu.

Četvrto, metodom eliminacije posrijedi bi trebao biti propis. Zakonom o sustavu državne uprave⁷ je kao jedan od poslova državne uprave normiran i posao donošenja provedbenih propisa za provedbu zakona⁸, a Ministar-

³ Zakon o Hrvatskom registru o osobama s invaliditetom (Nar. nov., br. 64/01.)

⁴ Uredba o uredskom poslovanju (Nar. nov., br. 7/09.)

⁵ Zakon o općem upravnom postupku (Nar. nov., br. 47/09.)

⁶ Zakon o upravnim sporovima (Nar. nov., br. 20/10., 143/12. i 152/14.)

⁷ Zakon o sustavu državne uprave (Nar. nov., br. 150/11. i 12/13.)

⁸ Ibid., čl. 1/2.

stvo koje je donijelo Naputak je, nedvojbeno i neupitno, tijelo državne uprave. Zakon propisuje da ministri, predstojnici državnih ureda i ravnatelji državnih upravnih organizacija donose pravilnike, naredbe i naputke za provedbu zakona i drugih propisa kad su na to izrijekom ovlašteni, u granicama dane ovlasti⁹, te da se naputkom propisuje način rada u tijelima državne uprave, tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i pravnim osobama koje imaju javne ovlasti¹⁰. Dakle, **iako se predmetni dokument zove Naputak, on to ni sadržajno ni formalno nije** jer se njime propisuje sasvim nešto drugo od navedenog.

Konačno, navedeni se Naputak **ne može okarakterizirati propisom** jer je ustavnom odredbom¹¹ propisano da se, prije nego što stupe na snagu, zakoni i drugi propisi državnih tijela objavljuju u *Narodnim novinama* (dalje: Nar. nov.) službenom listu Republike Hrvatske.

Iako je Naputak donijelo državno tijelo odnosno tijelo državne uprave, nikada nije publiciran u Nar. nov. pa, posljedično toj činjenici, nije kao propis mogao ni stupiti na snagu.

Judikatura Ustavnog suda: ... Člankom 90. st. 1. Ustava propisano je:

Prije nego što stupe na snagu (...) drugi propisi državnih tijela objavljuju se u 'Narodnim novinama', službenom listu Republike Hrvatske. (...)

U skladu s citiranom ustavnom odredbom, eksterni općenormativni i pravnoobvezujući akti državnih tijela **ne mogu stupiti na pravnu snagu ako prethodno nisu objavljeni** u *Narodnim novinama*. Aktom objave u službenom listu oni postaju javno dostupnima, a zatim, pod propisanim uvjetima, stupaju na snagu, čime postaju primjenjivi, to jest stječu svojstvo općeobveznosti i djeluju prema svim svojim adresatima.

Eksterni općenormativni akt državnog tijela koji nije objavljen u *Narodnim novinama*, stoga, nije ni stupio na pravnu snagu, kao takav nije primjenjiv, nije općeobvezan i ne djeluje ni prema kome.

Slijedom navedenog, takav se akt ne može smatrati propisom (odnosno "drugim propisom") te **ne može biti ni predmet ustavnosudske ocjene u smislu citiranog čl. 125. al. 2. Ustava RH**¹²...

Nakon stupanja na snagu ZUS-a, **Ustavni je sud bio obvezan uskladiti dotadašnje određenje drugog propisa u smislu čl. 125. al. 2. Ustava** s okolnostima koje su u pravnom poretku nastupile nakon stupanja na snagu ZUS-a 1. siječnja 2012. godine.

U nastavku citiramo relevantan fragment obrazloženja odluke Ustavnog suda kojom je to učinjeno:

... uvažavajući zakonsko određenje općih akata iz članka 3. stavka 2. ZUS-a, pod "drugim propisom", u smislu članka 125. alineje 2. Ustava, razumijeva se eksterni općenormativni i pravno obvezujući akt koji je donijelo tijelo državne vlasti

radi uredjenja pojedinih pitanja, izvršenja i/ili provedbe zakona, odnosno provedbe drugog propisa više pravne snage, koji uređuje odnose na općenit način i koji djeluje prema svima koji se nadu u pravnoj situaciji da se na njih dotični akt ima primijeniti. Sukladno tome, temeljna materijalna obilježja "drugog propisa" u smislu članka 125. alineje 2. Ustava jesu njegova apstraktnost i generalnost. Ustavni sud Republike Hrvatske može odlučiti, na temelju članka 125. alineje 2. Ustava, provesti kontrolu ustavnosti i zakonitosti i općeg akta tijela državne vlasti koji ima samo jedno materijalno obilježje "drugog propisa" (apstraktnost ili generalnost), ako ocijeni da je to nužno radi zaštite ljudskih prava i temeljnih sloboda da zajamčenih Ustavom i drugih najviših vrednota ustavnog poretka Republike Hrvatske utvrđenih u članku 3. Ustava "Drugim propisima" u smislu članka 125. alineje 2. Ustava ne smatraju se eksterni i interni opći akti koje donose tijelo jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, druge pravne osobe s javnim ovlastima i pravne osobe koje obavljaju javnu službu u smislu članka 3. stavka 2. ZUS-a. Kontrola njihove zakonitosti u nadležnosti je Visokog upravnog suda Republike Hrvatske. Ustavnost tih akata osigurava se pred Ustavnim sudom Republike Hrvatske odgovarajućom primjenom članka 37. Ustavnog zakona o Ustavnom sudu Republike Hrvatske ("Narodne novine" broj 99/99., 29/02., 49/02. - pročišćeni tekst). Drugim riječima, ako u postupku utvrdi da zakon na kojemu se temelji opći akt iz članka 3. stavka 2. ZUS-a, odnosno njegova mjerodavna odredba, nije suglasan s Ustavom, Visoki upravni sud Republike Hrvatske bio bi ovlašten zastati s postupkom ocjene zakonitosti dotičnog općeg akta i podnijeti Ustavnom sudu Republike Hrvatske zahtjev za ocjenu suglasnosti tog zakona, odnosno njegove mjerodavne odredbe, s Ustavom. Istovjetno pravilo važi i za druge propise (ako u postupku utvrdi da drugi propis na kojemu se temelji opći akt iz članka 3. stavka 2. ZUS-a, odnosno njegova mjerodavna odredba, nije suglasan s Ustavom i Ustavom, Visoki upravni sud Republike Hrvatske bio bi ovlašten zastati s postupkom ocjene zakonitosti dotičnog općeg akta i podnijeti Ustavnom sudu Republike Hrvatske zahtjev za ocjenu suglasnosti tog drugog propisa, odnosno njegove mjerodavne odredbe, sa zakonom i Ustavom). Člankom od pravila da se "drugim propisima" u smislu članka 125. alineje 2. Ustava ne smatraju eksterni i interni opći akti koje donose tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave. Zbog njihove važnosti za ostvarenje Ustavom zajamčenog prava građana na lokalnu i područnu (regionalnu) samoupravu (članak 4. stavak 1. i glava VI. Ustava) kontrola zakonitosti statuta jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave mora biti izuzeta iz nadležnosti Visokog upravnog suda Republike Hrvatske u smislu članka 3. stavka 2. ZUS-a i neposredno provedena u okviru kontrole ustavnosti i zakonitosti iz članka 125. alineje 2. Ustava"

Dakle, možemo ustvrditi da je predmetni Naputak dokument koji nije ni upravni akt, ni neupravni akt, ni opći akt ni propis jer ne zadovoljava propisane uvjete da bi bio bilo što od navedenog.

⁹ Ibid., čl. 18.

¹⁰ Ibid., čl. 19/3.

¹¹ Ustav Republike Hrvatske ((Nar. nov., br. 85/10. – pročišćeni tekst i 5/14.)

¹² Broj: U-II-3209/2013 i U-II-4311/2013

¹³ Broj: U-II-5157/2005

Slijedom te činjenice, posljedično možemo zaključiti da se predmetni pilot-projekt već gotovo čitavo desetljeće provodi bez valjane pravne podloge.

4. NUŽNOST HITNOGA ZAKONSKOG I PODZAKONSKOG REGULIRANJA PREDMETNE MATERIJE

Kako smo to već uvodno apostrofirali, predmetni se pilot-projekt, zbog razloga koje smo detaljno pravno argumentirali i elaborirali, provodi bez ikakve valjane pravne podloge odnosno normativnog ishodišta i uporišta. **O jednakopravnosti s nekim drugim kategorijama osoba s invalidnosti da se i ne govori.**

Primjerice, hrvatski ratni vojni invalidi I. skupine imaju pravo na usluge osobe za pružanje njege i pomoći. Navedena osoba, tzv. njegovatelj, ima pravo na naknadu plaće u svoti osobne invalidnine invalida I. skupine, prava iz mirovinskog i zdravstvenog osiguranja, pravo na doplatak za djecu i prava za vrijeme nezaposlenosti, kao zaposlena osoba prema posebnim propisima¹⁴. S obzirom na to da se mjesečna svota osobne invalidnine invalida I. skupine određuje u svoti od 115 % od utvrđene proračunske osnovice u Republici Hrvatskoj¹⁵, koja je u 2015. godini iznosila 3.326,00 HRK¹⁶, njegovatelji HRVI-ja I. skupine primaju mjesečnu naknadu u svoti od 3.824,90 HRK. Kada se navedena svota podijeli s ci-

jenom sata tuđe pomoći i njege od 25,00 HRK, dobije se broj od 152,99 sati mjesečno na koje imaju pravo HRVI-ji I. skupine u odnosu na 80 sati na koliko imaju pravo civilne osobe s najtežom invalidnošću. S tim, naravno, da HRVI-jima to pravo jamči Zakon, a civilnim osobama s invalidnošću dokument krajnje dubiozne egzistentnosti i pravovaljanosti.

S obzirom na navedeno, razvidno je da **treba čim žurnije regulirati ovu materiju zakonom i provedbenim podzakonskim aktima**, a potom u pravu **na mjesečni broj sati tuđe pomoći i njege izjednačiti najteže civilne i ratne vojne invalide** jer im je pomoć jednako potrebna i jednako ih košta na tržištu.

5. ZAKLJUČAK

Već se gotovo čitavo desetljeće, bez normativnog uređenja, u Republici Hrvatskoj provodi pilot-projekt osobne asistencije za civilne osobe s najtežom vrstom i stupnjem invalidnosti. Projekt se provodi na temelju Naputka mjerodavnog Ministarstva u kojem stoji tko i pod kojim uvjetima može steći status osobnog asistenta i korisnika usluge. Maksimalan broj sati asistencije je 80 mjesečno, a sat je plaćen 25,00 HRK neto, s tim da asistenti s udrugama osoba s invalidnošću zasnivaju radni odnos sklapanjem ugovora o radu na temelju čega, osim prava na plaću, stječu i brojna druga radna prava. Navedenu je materiju nužno promptno regulirati na zakonskoj i podzakonskoj provedbenoj razini jer je nedopustivo i neprihvatljivo da je to kapitalno pravo najranjivije društvene skupine, poglavito s motrišta odredbe čl. 58/2. Ustava, praktički nenormirano i da se i dandanas provodi u formi pilot-projekta.

¹⁴ Zakon o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji (Nar. nov., br. 174/04., 92/05., 02/07., 107/07., 65/09., 137/09., 146/10., 55/11., 140/12., 19/13., 33/13., 148/13. i 92/14.), čl. 85/2.

¹⁵ Ibid., čl. 66/2.

¹⁶ Zakon o izvršavanju Državnog proračuna za 2015. (Nar. nov., br. 148/14.), čl. 21.

AKTUALNO

RADNI ODNOSI + prilog

Primjena Zakona o radu

VII. IZMIJENJENO IZDANJE 2015.

Ovaj priručnik omogućit će vam lakše snalaženje i primjenu novog Zakona o radu u praksi, donoseći vam pritom na jednom mjestu, na pregledan način, niz upotrebljivih obrazaca, odluka i ugovora iz ovog područja, kao i sve povezane zakonske i podzakonske akte (pravilnike, uredbе, kolektivne ugovore i sl.).

Opseg: 760 str.

Cijena: 462,00 kn

Dodatne obavijesti i narudžbe:

tel.: 01/4699-760;

mob. 099/4699-760

e-mail: rrif@rrif.hr